

УДК: 336.331:468.51

Грабчук Інна Францівна,
к.е.н, доцент кафедри економіка підприємства
Житомирського національного
агроекологічного університету

НАПРЯМИ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОРМОВИРОБНИЦТВІ

Анотація. Визначено, що основними напрямками активізації інноваційної діяльності у кормовиробництві є створення організаційних форм управління інноваційними проектами у галузі, які відповідають специфіці діяльності сільськогосподарського підприємства. Запропоновано загальні підходи до управління діяльністю у кормовиробництві, яка зосереджена на інноваційній складовій економічного зростання галузі.

Ключові слова: кормовиробництво, інновації, інноваційна діяльність, стратегічні і оперативні аспекти, підвищення ефективності кормовиробництва, сільськогосподарські підприємства.

Abstract. Directions enhance innovation in forage production. I.F Grabczuk

Question increasing innovation activity feed is one of the most urgent at the present stage of development of the agricultural sector, since innovation is the foundation for increasing the production of high-quality forage. However, the fact that fodder yield in innovation does not allow it to provide a high and sustainable economic development. These problems are caused by the imperfection of the methodological tools of innovation activity in forage production. The study determined that the implementation of innovations in feed production process is subject to the conditions of effective and fruitful interaction between all participants and performers provided by structuring their rights, duties and responsibilities within the innovation project and the coordination of their current duties within the existing management structure of agricultural enterprises. Singled out options such organizational and structural problem solving management of innovation projects in forage: linear programming form, coordination and project management target. The existence of different organizational forms of management innovation in forage allows you to select the one that corresponds to the specific activity of the enterprise, the scale and type of project and the ability to use tried and tested form of undertaking structural interaction between the branches and levels of government. Proved that the priorities enhance innovation in fodder farms which would increase the efficiency of the industry, should be considered: market research and food resources, the implementation of a comprehensive analysis of the cost of feed production, forecasting production volumes and sales of feed, evaluating the effectiveness of an innovative project in forage production, risk analysis, determination methods of minimizing and insurance.

Постановка проблеми. Питання підвищення інноваційної активності кормовиробництва є одним із найактуальніших на сучасному етапі розвитку аграрного сектора економіки, оскільки саме інновації є підґрунтям для збільшення виробництва високоякісних кормів. Однак, те що кормовиробництво поступається в інноваційній сфері не дає змоги забезпечити його високий і стійкий економічний розвиток. Ці проблеми обумовлені недосконалістю методичного інструментарію управління інноваційною діяльністю у кормовиробництві. З цією метою запропоновано загальні підходи до управління діяльністю у кормовиробництві, яка зосереджена на інноваційній складовій економічного зростання галузі.

Аналіз останніх досліджень. Ґрунтовне дослідження окремих аспектів інноваційного розвитку й ефективності інновацій в агропромисловому виробництві здійснили у своїх працях вітчизняні науковці: М.В Зу-

бець, В.В. Козлов, М.Ф. Кропивко, Л.П. Марчук, Ю.Ф. Мельник, П.Т. Саблук, О.Г. Шпикуляк та інші [1-13]. Їх праці є ґрунтовними, однак аналіз теорії та практики впровадження інновацій у кормовиробництві вказує на низку невіршених проблем, щодо управління інноваційною діяльністю у кормовиробництві. Це дає підстави стверджувати, що дана проблема потребує проведення окремого дослідження.

Метою статті є обґрунтування теоретичних підходів та розробка практичних рекомендацій щодо напрямів активізації інноваційної діяльності у кормовиробництві. Об'єктом дослідження є процес управління інноваційною складовою у кормовиробництві.

Виклад основного матеріалу дослідження. Концепція підвищення ефективності кормовиробництва є однією із провідних, покладених в основу забезпечення продовольчої безпеки країни та формування інтегра-

тивної моделі вітчизняного аграрного сектора до ЄС. Вирішення поставлених завдань передбачає необхідність реалізації такої моделі розвитку кормовиробництва, яка надасть змогу максимально розкрити інноваційний потенціал кормовиробництва та постійно нарощувати його в ринкових умовах.

На початковому етапі здійснення інноваційної діяльності у кормовиробництві передбачається створення організаційних структур, що забезпечують прийняття і реалізацію управлінських рішень за всіма аспектами інноваційної діяльності у кормовиробництві сільськогосподарських підприємств. Реалізація інновацій у виробничому процесі кормовиробництва можлива за умов ефективної і плідної взаємодії всіх учасників і виконавців, що забезпечується структуруванням їхніх прав, обов'язків і відповідаль-

ності в межах інноваційного проекту та узгодженням їх з поточними обов'язками в межах чинної структури управління сільськогосподарського підприємства (рис. 1). Виділяємо такі варіанти організаційно-структурного розв'язання завдань управління інноваційними проектами у кормовиробництві. Найпростішою є лінійно-програмна форма управління, що передбачає виокремлення в межах чинної організаційної структури цільової групи, яка здійснюватиме управління інноваційними проектами.

Координаційне управління, сутність якого полягає у призначенні вищим керівництвом сільськогосподарського підприємства керівника проекту. На керівника покладають особливі повноваження і відповідальність за реалізацію проекту, не усуваючи його від виконання постійних обов'язків.

Рис. 1. Організаційна схема управління інноваційною діяльністю у кормовиробництві
Джерело: власні дослідження.

Проектно-цільове управління зорієнтоване на створення проектної групи і виділення керівника проекту з покладенням на нього абсолютних повноважень і відповідальності за планування, оперативне управління, фінансування виконання всіх робіт за проектом. Його завдання полягає в тому, щоб забезпечити реалізацію проекту у встановлені терміни із заданими технічними вимогами і витратами. Цей організаційний механізм є найефективнішим під час реалізації проектів у кормовиробництві, пов'язаних із зміною її стратегічних цілей або шляхів їх досягнення.

Існування різних організаційних форм управління інноваційними проектами у кормовиробництві дає змогу вибрати ту, що відповідає специфіці діяльності підприємства, масштабу і типу проекту і дає змогу оптимально використовувати напрацьовані у підприємстві форми взаємодії між структурними ланками та рівнями управління.

З огляду на масштабність і різноплановість зазначених завдань управління інноваційною діяльністю у кормовиробництві сільськогосподарських підприємств охоплює стратегічні й оперативні аспекти. Стратегічне управління інноваційною діяльністю кормовиробництва, дає змогу віднайти і реалізувати такі інноваційні проекти, які спрямовані на забезпечення ефективного функціонування і розвитку галузі на тривалу перспективу.

Важливе місце у кормовиробництві посідає оперативне управління інноваційною діяльністю. Його сутність полягає у складанні календарних планів-графіків виконання робіт у кормовиробництві і контролюванні їх виконання; вивченні економічних, організаційно-управлінських, соціально-психологічних факторів, що справляють

вплив на здатність галузі у підприємстві здійснювати інноваційну діяльність; напрацюванні ефективних організаційно-економічних форм організації інноваційної діяльності.

Лише постійна і систематична інноваційна діяльність у кормовиробництві сільськогосподарського підприємства забезпечує ефективність і довготривале її існування. Що глибше нововведення проникають у використовувані матеріальні ресурси, то більша віддача від вкладених у виробництво кормів інвестицій. Однак упровадження нового несе в собі елемент ризику. Будь-яка інновація, втручаючись у поточну виробничу діяльність, є початком змін, які справляють вплив на величину економічних показників – прибутку, собівартості, продуктивності праці, обсягів продукції тощо. Цим обумовлена обережність менеджерів щодо нововведень, їх бажання ретельно обґрунтувати кожен інноваційну пропозицію. Ті нововведення що довели свою результативність, набули широкого використання, підсилюючи інноваційні можливості галузі у підприємстві і підвищуючи ефективність управління інноваційними процесами.

Висновки. Обґрунтовано, що пріоритетними напрямками активізації інноваційної діяльності у кормовиробництві сільськогосподарських підприємств, які сприятимуть підвищенню ефективності галузі, слід вважати: дослідження кон'юнктури ринку кормів і ресурсів; здійснення комплексного аналізу витрат на виробництво кормів, прогнозування обсягів виробництва і продажу кормів; оцінювання ефективності інноваційного проекту у кормовиробництві; аналіз ризиків, визначення методів їх мінімізації і страхування.

Список літератури

1. Дапко О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання / О. Дапко ; Івано-Франків. держ. техн. ун-т нафти і газу. – К., 1999. – 253 с.
2. Дані про виробництво кормів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ug.edu.Au/economics/cepa/software.htm>.
3. Економіка кормовиробництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wiso.uni-dortmund.de/LSFG/OR/scheel/ems>.
4. Зубець М.В. Наукові основи розвитку агропромислового виробництва на інноваційних засадах (теорія, методологія, практика) / М.В. Зубець, С.О. Тивончук. – К.: Аграрна наука, 2006. – 480 с.
5. Козлов В.В. Организация инновационного развития российского аграрного бизнеса / В.В. Козлов ; ВИАПИ им. А.А. Никонова. – М.: Энциклопедия российских деревень, 2008. – С. 45.

6. Концепція розвитку наукової сфери України / Мін-во економіки // Економіст. – 2006. – №10. – С. 19 – 21.
7. Кропивко М.Ф. Організаційні форми впровадження інновацій в агропромислове виробництво з використанням потенціалу аграрної науки / М.Ф. Кропивко, Т.С. Орлова // Економіка АПК. – 2007. – № 7. – С. 11 – 18.
8. Марчук Л.П. Формування інноваційних можливостей аграрного виробництва / Л.П. Марчук // Економіка АПК. – 2009. – №2. – С. 58.
9. Мельник Ю.Ф. Агропромислове виробництво України: уроки 2008 року і шляхи забезпечення інноваційного розвитку / Ю.Ф. Мельник, П.Т. Саблук // Економіка АПК. – 2009. – № 1. – С. 3 – 13.
10. Саблук П.Т. Інноваційна діяльність в аграрній сфері: інституціональний аспект: монографія / П.Т. Саблук, О.Г. Шпикуляк, Л.І. Курило. – К.: ННЦ ІАЕ, 2010. – 706 с.
11. Шпикуляк О.Г. Інституціоналізація інноваційної діяльності в аграрній сфері економіки / О.Г. Шпикуляк, Л.І. Курило // Облік і фінанси АПК. – 2010. – № 3. – С. 114-117.
12. Шпикуляк О.Г. Регулювання аграрного ринку та оцінка його ефективності / О.Г. Шпикуляк, А.В. Розгон, І.Ю. Гозгон // Вісн. Сумського нац. аграр. ун-ту. Сер. Фінанси і кредит. – 2009. - Вип. 2. – С. 226-232.